

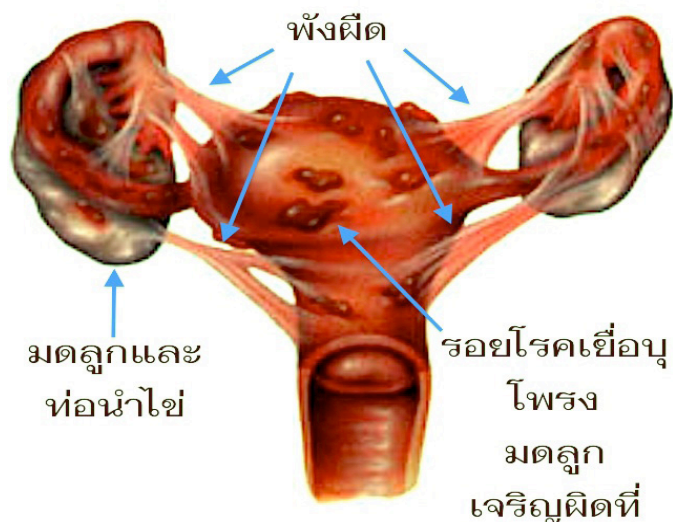
การแก้ปัญหาภาวะมีบุตรยาก

ชลธิชา นิวาสประภคิต จันทรา ปานขวัญ และบุญเรียม น้อยชุมแพ
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
35 หมู่ที่ 3 เทคโนธานี ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีการนำวิทยาศาสตร์มาใช้ในการประกอบอาชีพต่างๆ การรักษาโรคและการวางแผนการมีบุตร โดยเมื่อหญิงและชายที่ตกลงใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน หลายคู่ที่วางแผนไว้ว่าหากใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันแล้วอยากมีบุตรก็คน บางครอบครัวสมหวังที่ตั้งใจแต่บางครอบครัวไม่สมหวัง ซึ่งความไม่สมหวังนี้เอง สาเหตุหนึ่งเกิดจากปัญหาที่เราเรียกกันว่าภาวะมีบุตรยาก ซึ่งหมายถึง คู่สมรสที่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันฉันทามีภรรยาแล้ว ไม่สามารถมีบุตรได้ แม้ไม่มีการคุมกำเนิด

สาเหตุของภาวะมีบุตรยากเกิดได้จากฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีความผิดปกติร่วมกัน ซึ่งความผิดปกติที่พบโดยทั่วไปมีดังนี้

1. เกิดจากความผิดปกติของฝ่ายชาย ซึ่งมีอสุจิเป็นเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้ มีความผิดปกติคือ เซลล์สืบพันธุ์เพศผู้ไม่แข็งแรง มีปริมาณน้อย รูปร่างผิดปกติ เคลื่อนไหวได้ไม่ดีพอ หรือเป็นหมัน (ไม่มีเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้) ท่อปัสสาวะตีบตัน เป็นต้น
2. เกิดจากความผิดปกติของฝ่ายหญิง ซึ่งมีไข่เป็นเซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย มีความผิดปกติคือ ภาวะไข่ไม่ตก (Anovulation) ท่อรังไข่อุดตัน พบเนื้องอกที่มดลูก ภาวะเยื่อโพรงมดลูกไปฝังตัวที่อุ้งเชิงกราน (Endometriosis) เยื่อโพรงมดลูกเจริญผิดที่ เกิดพังผืดในช่องเชิงกรานหรือปีกมดลูก เป็นต้น

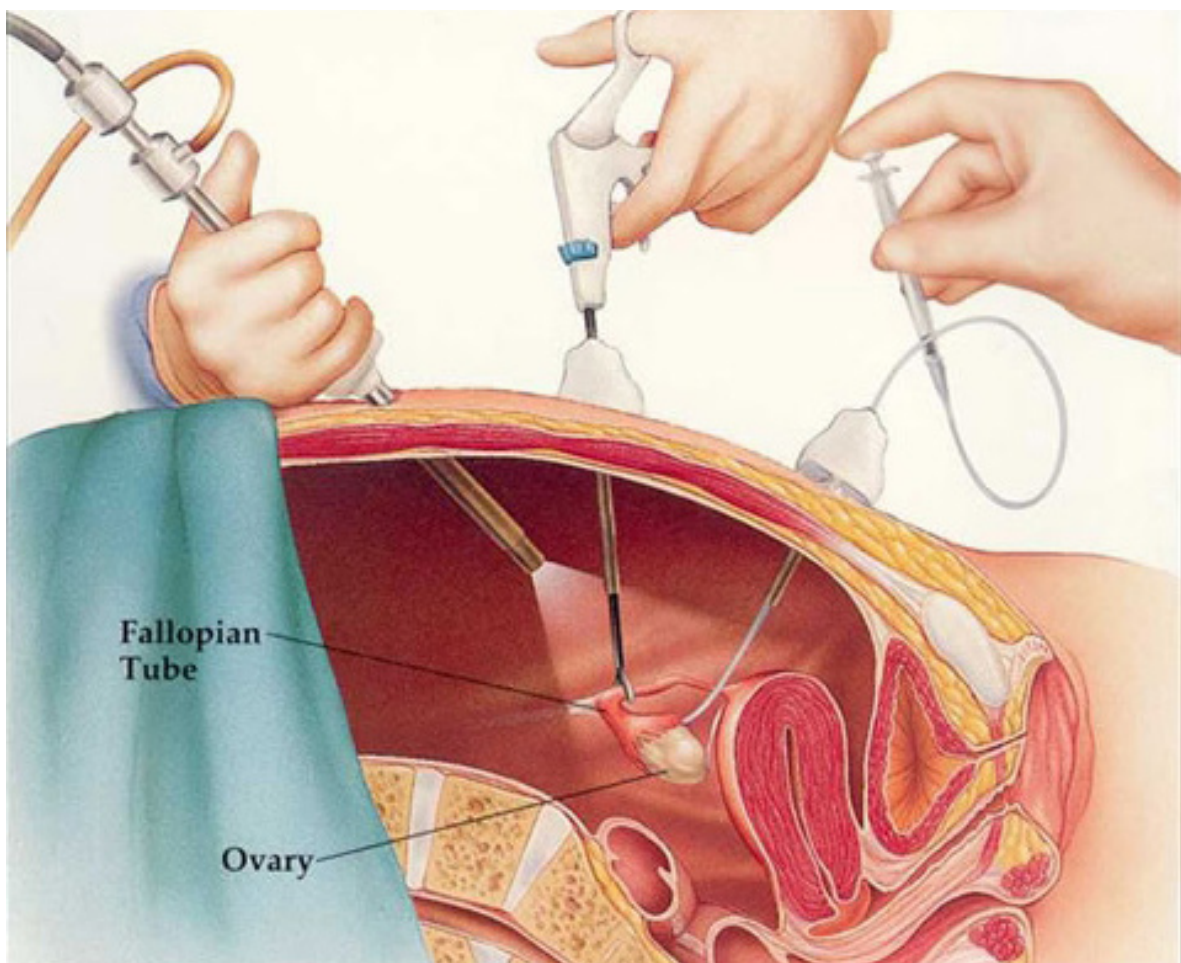

ที่มา: โรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา. มปป.

จากปัญหาภาวะมีบุตรยากดังกล่าว ทำให้นักวิจัยหลายคนจากหลายประเทศพยายามทำการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาภาวะดังกล่าว ผลจากการศึกษาถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการรักษาภาวะมีบุตรยาก โดยแพทย์จะทำการรักษาภาวะมีบุตรยากตามสาเหตุที่พบก่อน ซึ่งในเบื้องต้นแพทย์จะรักษาโดยการการใช้ยา ผ่าตัด หรือใช้ยา ร่วมกับการผ่าตัดก่อน ซึ่งหากทำการรักษาด้วยวิธีที่กล่าวข้างต้นแล้วไม่สำเร็จ ก็จะนำเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ (Assisted Reproductive medicine: ART) เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาภาวะมีบุตรยาก ซึ่งในปัจจุบันวิธีที่นำมาใช้ในการรักษาภาวะมีบุตรยากในทางการแพทย์ที่พบใช้กันมีดังนี้

1. การผสมเทียม (Artificial Insemination) คือการฉีดอสุจิโดยวิธีทางวิทยาศาสตร์เข้าไปในมดลูกของสตรีในช่วงที่มีการตกไข่ ซึ่งเมื่อฉีดอสุจิเข้าไปแล้ว อสุจิอาจเข้าปฏิสนธิกับไข่หรือไม่ก็ได้ หากเกิดการปฏิสนธิไข่ที่ได้รับการผสมแล้วจะฝังตัวที่เยื่อบุโพรงมดลูกและเจริญเติบโตเป็นทารกต่อไป

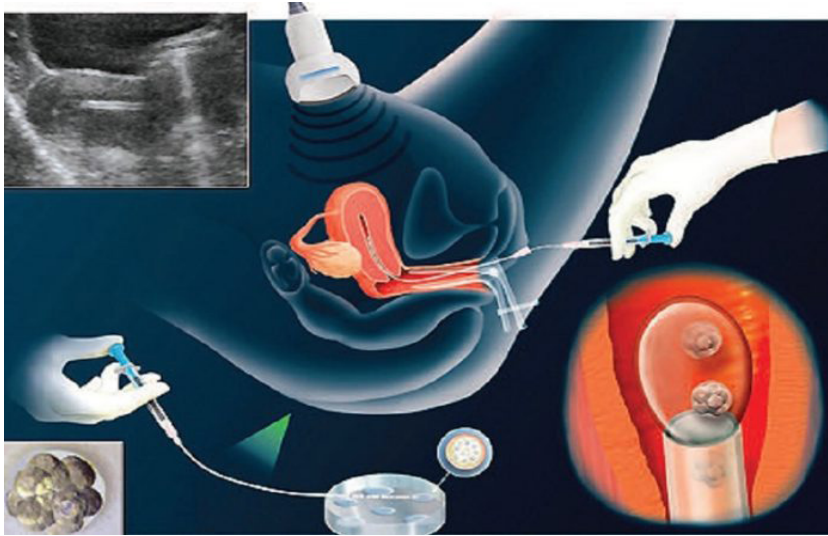
2. การทำกิฟต์ (Gift: Gamete IntraFallopian Transfer) คือ การกระตุ้นให้ไข่ตก จากนั้นนำไข่และอสุจิที่ผ่านการคัดเลือกด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แล้ว ฉีดกลับเข้าไปผ่านท่อนำไข่ ปลอ่ยให้เกิดการปฏิสนธิเองตามธรรมชาติ เมื่อเกิดการปฏิสนธิแล้วจะเคลื่อนไปฝังตัวในเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญเติบโตเป็นทารกต่อไปโดยจะมีการให้ฮอร์โมนและตรวจสอบการตั้งครรภ์เป็นระยะๆ

ที่มา: การทำกิฟ. 2560.

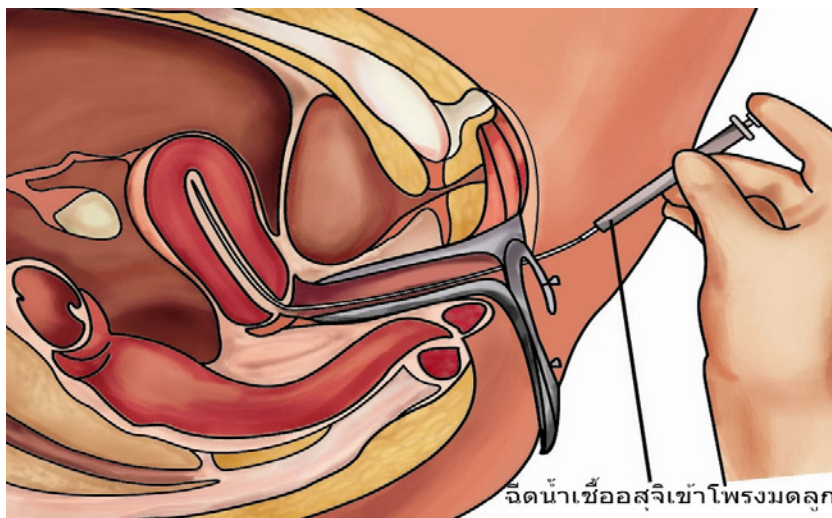
3. การปฏิสนธิภายนอกร่างกาย ได้แก่

- การทำเด็กหลอดแก้ว (IVF หรือ In Vitro Fertilization) คือ การทำให้ไข่และอสุจิเกิดการปฏิสนธิภายนอกร่างกาย โดยจะทำในหลอดแก้วทดลองในสภาวะควบคุมให้สิ่งแวดล้อมอุณหภูมิคล้ายกับร่างกายของมนุษย์ จนเมื่อได้เป็นตัวอ่อนที่สมบูรณ์และมีขนาดที่เหมาะสมแล้ว จึงนำกลับเข้าไปในโพรงมดลูกเพื่อให้ตัวอ่อนไปฝังตัวในเยื่อโพรงมดลูกพัฒนา เจริญเติบโตเป็นทารกต่อไป ปัจจุบันเป็นวิธีที่นิยมทำกันมากที่สุด

ที่มา: ข่าวสด 2559.

- การทำอิกซี่ (ICSI หรือ Intracytoplasmic Sperm Injection) คือ การฉีดอสุจิเพียงหนึ่งตัว เข้าไปในไข่ เพื่อให้เกิดการปฏิสนธิ จากนั้นนำกลับไปฝังในเยื่อโพรงมดลูกเพื่อให้ตัวอ่อนเจริญเติบโตต่อไป ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่คล้ายกับการทำเด็กหลอดแก้วแตกต่างกันที่วิธีนี้ไม่รอให้เกิดการปฏิสนธิเองตามธรรมชาติ วิธีนี้จะเลือกทำในกรณีที่ฝ่ายชายผลิตอสุจิได้น้อยหรืออสุจิมีคุณภาพต่ำ

ที่มา: การทำกิฟ. 2560.

- การอุ้มบุญ (Surrogate mother) คือการนำตัวอ่อนที่ผ่านการปฏิสนธิของไข่และอสุจิ แล้วนำไปฝังตัวในเยื่อโพรงมดลูกของสตรีอื่นหรือที่เราเรียกว่าผู้อุ้มบุญ เนื่องจากภรรยาไม่สามารถตั้งครรภ์เองได้ เพื่อให้ตัวอ่อนเจริญเติบโตเป็นทารกต่อไป
- การทำพรอสต์ (Prost) คือการใส่ตัวอ่อนที่ปฏิสนธิแล้ว โดยตัวอ่อนที่ใส่เข้าไปจะเป็นตัวอ่อนที่เริ่มแบ่งเซลล์แล้ว ซึ่งคือตัวอ่อนในระยะ 1 เข้าหลอดมดลูก เพื่อให้ตัวอ่อนไปฝังตัวในเยื่อโพรงมดลูกเจริญเติบโตต่อไป
- การทำเทสต์ (Test) คล้ายกับการทำพรอสต์ แต่จะแตกต่างกันที่จะใส่ตัวอ่อนระยะที่มีสองเซลล์ขึ้นไป เข้าหลอดมดลูกเพื่อให้ตัวอ่อนไปฝังตัวในเยื่อโพรงมดลูกเจริญเติบโตต่อไป
- การบริจาคไข่ อสุจิหรือตัวอ่อน โดยผู้ที่ประสบปัญหาภาวะมีบุตรยากจะรับบริจาคไข่ อสุจิหรือตัวอ่อน แล้วนำไปผ่านกระบวนการทำเด็กหลอดแก้ว จากนั้นนำตัวอ่อนที่ได้เข้าสู่โพรงมดลูกของผู้รับบริจาค ตัวอ่อนจะเคลื่อนย้ายไปฝังตัวในเยื่อโพรงมดลูกและเจริญเติบโตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- การทำกิฟ. 2560. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.medicthai.com>, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- ข่าวสด. 2559. เด็กหลอดแก้ว-กิฟ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.khaosod.co.th/lifestyle/news_118527, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- ธีรพงศ์, เสรี. 2539. “บทความพิเศษ” หมอชาวบ้าน. ปีที่ 18 ฉบับ 20715 คำถามน่ารู้ เด็กหลอดแก้ว. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://web.ku.ac.th/schoolnet/snet4/may11/child.htm>, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- บุพศิริ, ประนอม. มปป. ภาวะไข่ไม่ตก ภาวะไม่ตกไข่. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://haamor.com/th/>, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- พบแพทย์. 2559. มีลูกยาก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.pobpad.com/>, [เข้าถึงข้อมูลวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- โรงพยาบาลนครธน. 2557. ภาวะมีบุตรยาก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.nakornthon.com/news_detail.php?id=38&type=3, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- โรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา. มปป. สาเหตุการมีบุตรยากที่เกิดจากฝ่ายหญิง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.phyathai-sriracha.com, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- โรงพยาบาลศิครินทร์. 2561. ภาวะผู้มีบุตรยาก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.sikarin.com/content/detail/107/>, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- ศูนย์สุขภาพสตรีกรุงเทพ โรงพยาบาลกรุงเทพ. 2558. ภาวะการมีลูกยาก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokhospital.com/index.php/th/diseases-treatment /infertility>, [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561].